

IEDEREEN JENEVERBARON: HET PARTICIPATIEF VERZAMELEN VAN IMMATERIEEL JENEVERERFGOED DOOR HET JENEVERMUSEUM HASSELT

Register van Inspirerende Voorbeelden

Het Jenevermuseum in Hasselt slaagt er met 'Iedereen Jeneverbaron' in om op een laagdrempelige en participatieve manier de immateriële aspecten van het jenevererfgoed te verzamelen en te borgen voor toekomstige generaties. De verzamelde verhalen en anekdotes worden in het museum gebruikt om bijkomende context en diepgang te geven aan het jeneververleden. Het project is ook een mooi voorbeeld van thematische en verbindende doelgroepwerking. Het mag dus niet verbazen dat 'Iedereen Jeneverbaron' in 2020 genomineerd werd voor het Register van inspirerende voorbeelden voor het borgen van immaterieel erfgoed. De minister van Cultuur plaatste het voor drie jaar op het Register.

Wat & Hoe?

In 2017 startte het Hasseltse Jenevermuseum het meerjarenproject 'Iedereen Jeneverbaron'. Seniorenverenigingen en heemkringen werden uitgenodigd op borrelnamiddagen en aangemoedigd om hun eigen jeneververhalen te vertellen. Het museum brak daarbij buiten zijn muren en ging langs bij de verenigingen. In het lokale ontmoetingscentrum of verenigingslokaal vonden bij een borreltje en een stukje taart geanimeerde conversaties plaats, waarbij tal van anekdotes, recepturen, rituelen en familietradities werden gedeeld. Museumvrijwilligers modereerden de gesprekken, stelden gerichte vragen en maakten notities. Zo konden ze al 300 anekdotes, recepten en gebruiken verzamelen. Aan het einde van een borrelnamiddag werden de deelnemers uitgeroepen tot 'jeneverbaron', om als ambassadeur voor het jenevererfgoed op te treden. De term 'baron' verwijst naar de rijke stokers uit de hoogdagen van de 19de-eeuwse jenevernijverheid.

De coronacrisis had jammer genoeg een zware impact op 'Iedereen Jeneverbaron'. Het verenigingsleven lag volledig stil, waardoor de borrelnamiddagen niet langer konden plaatsvinden. Met deze 4de coronagolf is het nog afwachten of museummedewerkers op korte termijn opnieuw bij de verenigingen zullen kunnen langsgaan.

Waarin zit de kracht van uw initiatief?

De kracht van 'Iedereen Jeneverbaron' zit in het persoonlijke contact. Door buiten het museum te treden en naar de verenigingen zelf te gaan, ontmoeten we de gemeenschappen in hun vertrouwde omgeving. Dat zorgt ervoor dat de deelnemers gemakkelijker hun verhalen, tradities en persoonlijke ervaringen delen. Ze worden zich ervan bewust dat hun eigen verhalen en gewoontes onze geschiedenis mee kunnen schrijven. Bovendien levert het voor ons museum erg kleurrijk materiaal op, en dat leidt tot een beter begrip en een sterkere contextualisering van onze roerende collecties.

Wat is uw gouden raad voor anderen?

Neem en geef tijd! Stel concrete vragen. Visualiseer eventueel je vragen: laat de deelnemers collectiemateriaal zien, zoals foto's, borrelglasjes, jeneverkruiken en flesetiketten en laat ze die ook vastnemen. Maar boven alles: laat de deelnemers hun verhaal vertellen, ook al wijken ze af van de initiële vraag. Je weet nooit welke boeiende anekdotes boven water komen.

Onderneemt u nog acties waar u trots op bent? Of heeft u plannen voor andere acties waar u naar uit kijkt?

Het Jenevermuseum blijft inzetten op het immaterieel jenevererfgoed. Naast de aanwerving van een nieuwe meesterstoker hebben we dit jaar ook 8 tutorials afgewerkt die de jeneverproductie volgens 19de-eeuwse stoomstookprincipes illustreren en borgen. Onze museale acties en de output van 'Iedereen Jeneverbaron', samen met de acties van verschillende andere jenevererfgoedgemeenschappen, zullen binnenkort de basis vormen voor een aanvraag om de 'borrelcultuur' op de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed te plaatsen. In 2019 waren er al plannen voor dit aanvraagtraject, maar corona strooide roet in het eten. Uitstel is echter geen afstel.

Davy Jacobs voor het Jenevermuseum (Hasselt)

Trefwoord:

[Communicatie](#)

[Sensibilisering](#)

[Organisatie](#)

[Musea](#)

Meer weten:

www.jenevermuseum.be

[de belgische vlaamse
borrelcultuur](#)

[jenever stoken met een
stookinstallatie](#)

Contact:

davy.jacobs@hasselt.be

